

بسم الله الرحمن الرحيم

خطبه غدیر مبنای ایجاد تمدن نوین اسلامی

در این نوشتار چکیده ای از معارف موضوعی خطبه غدیر بصورتی قابل تدبر استخراج و ارایه شده است و در انتها نتیجه گیری لازم صورت گرفته شده است.

ای علی ای بی نهایت بی کران ای جهان بی کران در تو نهان

ای علی ای آفتاب کوی عشق می دهد کوی ولایت بوی عشق

خطبه غدیر توسط آخرین پیامبر الهی درخصوص اولین امام پس از وی و جانشینان بعد آن در واقعه غدیر ایراد و در آن به فرمان الهی به صراحت امیرالمؤمنین علیه السلام به عنوان خلیفه الله و جانشین پیامبر معرفی شد. این خطبه در ۱۸ ذی الحجه سال ۱۰ قمری، هنگام بازگشت از حجه الوداع در محل غدیر خم و بعد از نزول آیه تبلیغ (آیه ۶۷ سوره مائده) ایراد شد. و از آنها بر این امر بیعت گرفتند و بسیاری از عالمان شیعه و سنی این خطبه را نقل کرده اند.

سخن پیامبر الهی (ص)، براساس آیه کریمه قرآنی «وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ»، همان ارزش کلام الهی را دارد؛ لذا ارزش آن همانند آیات وحیانی قرآن کریم می باشد. چنانچه تمام عبارات و مفاهیمی که پیامبر اکرم (ص) در این خطبه بیان کرده اند در یک پیوستگی و انسجام متقن و معناداری بیان شده و تمام رسالت بیست و سه ساله خود را در آن خلاصه کرده و ارایه نموده اند.

این خطبه گنجینه ای از معارف در مورد غدیر و فلسفه وجودی و مصادیق آن بوده که ذخیره ارزشمند معرفتی در اختیار ما قرار داده است و در سه موضوعات زیر می باشد:

الف - واژه شناسی ولی و ولایت / بیان فلسفه وجودی ولایت و امامت / بیان عظمت ولایت و تقسیمات آن / جایگاه رفیع شیعیان و پیروان امامت / و....

ب- تجلیل و فضیلت امیرالمؤمنین و جایگاه ایشان نزد خداوند متعال / بیان عظمت و شانیت امام علی علیه السلام برای ولایت و خلافت / خطرات و تهدیدات نصب ولایت علی علیه السلام / و...

ج - مذمت افراد و گروههایی که از ولایت امام رویگردان شده و حق ایشان را غصب و پایمال می‌کنند و یا در آینده تعبیت نکنند/ و....

این خطبه دارای ۱۱ بخش با موضوعات زیر می باشد:

بخش اول: حمد و ثنای الهی

در این بخش ۱۰۴ صفت و ویژگی خداوند ذکر شده، که هم گواهی داده شده و هم شایسته ستایش بیان شده و در انتها عبودیت و اطاعت خویش از خدا را اقرار کرده و به عبارتی پرستش و عبادت را برای پیروان دین الهی گوشزد کرده است.

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

با مقدمه چینی شایستگی ها و عبودیت الهی در بخش قبلی، در این بخش زمینه سازی برای اطاعت مسلمانان از فرمان الهی برای مطلبی مهم (که همانا جانشینی رهبری امت توسط امیر المومنین پس از وی می باشد) صورت گرفته است.

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

در این بخش آخرین پیامبر الهی (ص)، جانشینان خداوند بر روی زمین (امام علی (ع) و یازده معصوم بعد او) را برای توجه بیشتر با بیست بار خطاب هان ای مردم و هشدار باش، رسماً اعلام می نماید.

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین (ع) بدست رسول خدا (ص)

در این بخش پیامبر الهی (ص) با دستان خود، امیرالمومنین (ع) را بلند کرده، تا افراد شخص دیگری بنظر نیاورند و حتی افراد دورتر نیز متوجه شوند که منظور این علی (ع) می باشد و توصیه های لازم را درباره حضرت علی (ع) بیان فرموده و سپس وی را دعا می کنند.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

در این بخش پیامبر (ص) با ۷ بار خطاب به مردم، بر توجه امت اسلامی و ضرورت جامعه اسلامی به مسئله امامت تاکید می نمایند.

بخش ششم: اشاره به کارشکنی های منافقین

از آنجا که خداوند درخصوص نقش منافقین در جامعه اسلامی آیات زیادی نازل کرده و پیامبر (ص) نیز بارها فعالیت مخرب منافقین را شاهد بوده ختنی نموده بودند، و احتمال فتنه های آنان را می دادند، در اینجا با ۱۵ مرتبه خطاب ای مردم و هشدار باش، به کارشکنی های منافقین در ولایت امام علی (ع) اشاره می فرمایند.

بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

در این بخش پیامبر الهی با ۲۰ مرتبه خطاب کردن، صراط مستقیم را بر پیروی از اهل بیت علیهم السلام توصیه کرده و جایگاه آنان را بهشت وعده داده و دشمنان ایشان را جهنم.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشریف

در این بخش آخرین پیامبر الهی، از آخرین امام (عج) و شرایط ظهور وی پیش گویی کرده و با ۱۸ بار خطاب آگاه شدن مردمان استقرارحکومت ولی خدا در زمین را بشارت می دهند.

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

در این بخش پیامبر الهی، ضمن تاکید بر تفهیم ابلاغ امامت حضرت علی (ع) درخواست بیعت با وی را می نماید و بشارت و انذار بعیت را نیز تفهیم می کنند.

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

در این بخش پیامبر الهی؛ خلاصه ای از حلال و حرام، واجبات و محرمات دین مبین اسلام را تبیین کرده و با ۱۳ هشدار باش روز محاسبه و قیامت و ثواب و عقاب روز جزا و در انتها پاداش آن را بیان می کنند.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

آخرین گام در این ماموریت پیامبر الهی، بیعت رسمی گرفتن از مسلمانان درخصوص اولین امام (ع) که جانشین وی بوده و قراراست مسولیت رهبری جامعه اسلامی را به عهده گیرد و تشویق به سبقت گیری در این امر خیر و دعا برای آنان می باشد.

سخن پایانی: حمد الهی، در انتها پیامبر رحمت از آنجا که آخرین ماموریت خود را بخوبی اجرا کرده است خداوند را شکر می کند.

سخن پایانی این نوشتار

تاریخ صدر اسلام مبین آن است که آخرین پیامبر الهی (ص) از ابتدای ابلاغ رسالت تا آخرین لحظات عمر موضوع جانشینی امام علی (ع) و فرزندانش را به امر الهی بیان نمودند. و در واقعه غدیر خم با ایراد خطبه غدیر رسماً اعلام و براساس اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولاًمرئکم حجت را اتمام کردند.

رسالت همگان و به خصوص عصر حاضر تبعیت از امام عصر (عج) و جانشین وی می باشد. و امروز نیز می توان این گونه برداشت کرد که «من كنت مولاه فمهدى مولاه». خامنه ای نایب المولاه و به خصوص که تمامی کفر و نفاق برای نابودی اصل اسلام در تلاشند تبعیت از ولی فقیه یک ضرورت اساسی و جز ستون ایمان تلقی می شود. و روح نماز و زکات نایب امام زمان است. وعدم تبعیت از ولایت فقیه حبط عمل را در پی دارد و بالاترین مصداق امر به معروف دعوت به ولایت فقیه است.

از آنجا که پس از انبیاء پیشین، بنیان گذاری حکومت اسلامی در مدینه توسط شخص پیامبر الهی (ص) آخرین و کامل ترین مصداق تمدن سازی حکومت دینی به شمار می رود لذا خطبه ولایت (غدیر) می تواند به عنوان نقشه راه ایجاد برای تمدن نوین اسلامی قرار گیرد.